

סגור חלון

חשיפה: הפגישות של אנשי נתניהו עם בעלי חיפה כימיקלים

בלשכת רה"מ מיהרו להבהיר השבוע כי נתניהו לא שוחח עם מקורבו ג'ולס טראמפ, בעלי חיפה כימיקלים, מזה שנה לפחות ■ מי מטעמו כן קיים מפגש כזה, עם מי ולמה?

שי ניב 27/4/17

1. חברים בירושלים

בלשכת ראש הממשלה מיהרו להבהיר השבוע כי נתניהו לא שוחח עם מקורבו ג'ולס טראמפ, היו"ר והבעלים של חיפה כימיקלים, מזה שנה שלמה לפחות. הרקע להבהרה היא ישיבה מיוחדת שכינס נתניהו יחד עם נציגים בכירים ממשרדי האוצר, הכלכלה והגנת הסביבה, בה הוא ביקש לעשות מאמץ ולבחון דחייה לתקופת מה ביישום ההחלטה לסגור את מכל האמוניה במפרץ חיפה - החלטה שהתקבלה על-ידי בית המשפט המחוזי ואושרה גם בעליון.

שאלנו את משרד ראש הממשלה שאלה פשוטה - אם נתניהו לא נפגש ולא שוחח עם טראמפ (אין קשר לדונלד), מי מטעמו כן קיים מפגש כזה, עם מי ולמה?

זה לקח יומיים של פניות חוזרות, אבל בסוף הגיעה התשובה. מפורטת, כנה, כוללת גם הסברים בעל-פה, בלי מריחות שדורשות פנייה ליחידה לחופש המידע, שאולי (רק אולי) תניב לנו מידע בעוד חודשיים.

אז נתניהו לא נפגש, אבל ג'ולס טראמפ נפגש גם נפגש. הבעלים של החברה נפגש לא פחות מ-5 פעמים (!) עם מנכ"ל משרד ראש הממשלה, אלי גרונר, מאז חודש נובמבר ועד היום. 3 הפגישות הראשונות התקיימו לאחר כישלון המכרז להקמת מפעל לייצור אמוניה בנגב, וקדמו להחלטת בית המשפט מחודש מארס האחרון. שתי הפגישות הנוספות התקיימו ממש בחודש האחרון.

למעשה, אם נתעלם מפגישה נוספת שגילינו במקרה בין טראמפ לשר ללא תיק איוב קרא, הייתה לאחרונה גם פגישה משמעותית מאוד בין מנכ"ל חיפה כימיקלים, נדב שחר, לבין יואב הורוביץ, ראש הסגל של נתניהו. מה שנקרא - הכי קרוב שאפשר.

גרונר, צריך לומר, נשמע כמי שדואג באופן כן לעתידו של מפעל שמעסיק מעל ל-1,000 עובדים ומייצר במעגל השני תעסוקה לאלפי עובדים נוספים בתעשיית הדשנים. ישראל היא שם דבר בעולם בתחום האגרוטק הרבה בזכות מה שעושה חיפה כימיקלים. היא יודעת לייבא אמוניה בכ-40 מיליון דולר ולעבד את החומר עם כימיקלים נוספים, עד למוצר סופי שנמכר ב-3 מיליארד דולר ברחבי תבל. מהרווחיות הפנטסטית הזו נהנים לא רק עובדי צווארון כחול בשכר ראוי אלא גם הקופה הציבורית.

הבעיה היא שבמשרד ראש הממשלה, שם ידעו להיפגש למכביר עם בכירי החברה ובעליה (דבר לגיטימי בפני עצמו), לא מסוגלים להודות בגודל המחדל. פעם אחת מחדל של הממשלה שנזכרה רק בשנת 2013 לקבל החלטה על הקמת מפעל לייצור אמוניה בנגב; פעם שנייה כשהמכרז להקמת המפעל פורסם רק ב-2015; פעם שלישית כשהמכרז נכשל בנובמבר 2016 בלי ששום גורם ניגש אליו, למרות מענק הקמה בגובה 250 מיליון שקל ורשת ביטחון למשך 25 שנה ששווייה נאמד ב-230 מיליון שקל נוספים.

מעל הכול, הייתה זו חיפה כימיקלים בעצמה שגררה שנים רגליים ולא עברה לתחליפי אמוניה (שעולים יותר), כנראה מתוך אותה אמונה יוקדת שהחברים בממשלה ידאגו שהאמוניה תישאר במפרץ. זה עבד

כשהבעלים לשעבר, אריה גנגר, היה חבר קרוב של אריאל שרון ז"ל, אז למה שזה לא יעבוד גם הפעם?
נחמד שיש חברים בירושלים. עוד יותר נחמד שיש שופטים בירושלים.

2. הנאמנות מתוגמלת

כשפרופ' דני גוטווין (אוניברסיטת חיפה) שומע עוד נאום של חבר כנסת המטיח בראש הממשלה בנימין נתניהו עד כמה הוא "מטורף" או כזה ש"איבד את זה לגמרי", הוא מתעייף מרוב תסכול. בעל הבית לא השתגע, הוא אומר, הוא רק רוצה שנחשוב כך.

נתניהו, לפי גוטווין, הוא הכול חוץ ממשוגע. "ביבי הוא אחד המדינאים הרציניים ביותר בארץ, ואני אומר את זה למרות הוויכוח האידיאולוגי העמוק שלי איתו", הוא מדגיש. "מאז שהוא חזר לראשות הממשלה בשנת 2009 נתניהו מטמיע את מה שאני מגדיר 'שלטון הנאמנות', והוא עושה את זה תוך יצירת מצג מכונן של חוסר סדר ושרירותיות, למרות שכשאתה מחבר את הנקודות של עוד מקרה ועוד חקיקה, אתה מבין ששום דבר פה לא באמת שרירותי", הוא טוען.

לפי גוטווין, צריבת התודעה בפוליטיקה ובציבוריות הישראלית כאילו המדינה מתנהלת על-ידי "להקת הדוברמנים" שסובבת את נתניהו מגחמה לגחמה לכאורה, אינה אלא שיטה סדורה - גם אם הדוברמנים בעצמם לא תמיד יודעים זאת.

לדבריו, השיטה הזו עובדת גם בתחום הכלכלי-תקציבי ("אין תקצוב אם אין נאמנות" או "מה שווה התאגיד אם אי-אפשר לשלוט בו"), וגם ביתר התחומים. "אפילו המחזה שבו חברי הכנסת מהליכוד דוד ביטן ומיקי זוהר תוקפים את המשפחות השכולות, לא באמת מקרי", הוא טוען. "ביטן וזוהר הם אנשים חדים ורציניים, אולי בניגוד לתדמיתם, ואני לא ממנהר לקנות את ההתנצלויות שהשמיעו אחר-כך. במה שהם עשו הייתה אמירה: 'תשכחו מהרכנת הראש של פעם. מה שיש היום זה כוח, גם אם יש משפחות שכולות בחדר'. בסוף זה מה שנצרב, לא חשוב כמה התנצלויות הגיעו אחר כך. מה שמבינים ממופע האימים הזה הוא שגם קודש הקודשים נרמס בסוף בידי הכוח של השלטון.

"אז אם ככה מתנהלים מול משפחות שכולות ואם ראש הממשלה מרשה לעצמו לסרב לפגישה עם שר החוץ הגרמני, למשל, מה מבין ראש העיר הקטן שמבקש תקציב לעוד כיכר או אולם ספורט? שעדיף להתיישר, לא לבקר, אולי אפילו להתחנף למירי רגב ולקבל משהו בסוף".

לדברי גוטווין, שלטון הנאמנות החליף למעשה את הכללים האוניברסליים ואת מדינת הרווחה. "בשנים האחרונות, אפילו מדינת הרווחה שהוקמה מחדש ובאופן מכוון רק בהתנחלויות, הלכה ונשחקה. מחירי הדיור בגושי ההתנחלויות כבר הגיעו ל-90% מהממוצע הארצי, וגם שיעור ההשקעה שם בשירותים פחות גבוה מהעבר - ובזה המתנחלים צודקים. אז מה שאי-אפשר לתת למתנחלים בכסף בתמורה לנאמנות, נותנים בשחיקה של נורמות שלטוניות, בין היתר באמצעות פגיעה בבית המשפט או מתקפות על השמאל. גם הטירוף הטוטלי של עניין תאגיד השידור זה חלק מזה. ידחו ב-15 ימים, ידחו בחודש, כלום לא משנה. ואם בג"ץ יתערב, אפשר יהיה לתקוף את בג"ץ".

"הכישלון הגדול של האופוזיציה הוא חוסר ההבנה של חוקי המשחק החדשים. ההבנה שאין פה שום טירוף או אובדן שפיות של מישהו, אלא יצירת מערכת שמקדשת רק את כוח השלטון וההפנמה שכדאי להיות נאמן לו - כי הנאמנות מתוגמלת".